

Сэтэнае имэстэ 1уданэ тызэфещэ

Кіләццыкүхэмрэ ныбжыкіләхэмрэ яләпээсэныгъэ зэрэхагъахъорэм фэгъэхыгъэ кыэгъэлъэгъоныр Мыекъуапэ гъашэйонену щыкүягъ.

Адыгэ Республикэм искуствэхэмкэ икіләццыкүл еджаклоу Лъацэрыкъо Кимэ ыцэ зыхырэм зэнэкъокъо «Сэтэнае идышэ 1удан» зыфиорэр зэхиагъ. Республикэм культурумкэ и Министерствэ 1епылэгъу кыфэхъуи, 1офтхабзэм сурэти 131-рэ кырахъыллаа.

— Зэнэкъокъум кіләеджэкло 21-мэ теклоныгъэр кыщидахыгъ, — кытиуагъ Адыгэ Республикэм исурэтышхэм я Союз итхаматэу, осеш купым ипащэу Хъуажъ Рэмэзан. — Ахэр аныбжыхэм ялытыгъэу кушищэу гошыгъагъэх. Кіләегъеджэ 21-мэ, еджакло 14-мэ кутихъу тхыльхэр афэдгэшьшагъэх.

— Культурэм хэхъоныгъэ шыннымкэ 2014 — 2020-рэ ильсэхэм ательтэгъэ къералыгъю 1офтгъор дъэцакілээ зэнэкъокъум зедгъэушъомбгъугъ, — тизэдгүшүэгъу кынхэлажъе Республикэм искустввэхэмкэ икіләццыкүл еджакло ипащэу Андзэрэкъо Марзыет. — Мыекъуапэ, Адыгэкталэ, Кошхаблэ, Тульскэм, Инэм, Джаджэ, Гъобэкъуае, фэшхъаффхэм яеджаклохэм яләпээсэнгъекілэ тагъегүшүягъ.

Адыгэ Республикэм культу-

рэмкэ иминистрэу Аулъэ Юрэ, Урысыем исурэтышхэм я Со-

юз хэтхэу Елена Абакумовам, Ольга Бреславцевам, нэмийхэм

Софья Мартовецкаям «Сэтэнае гуаш» зыфиорэ сурэтыр

ягупшишэхэм къашыгъашыгъ искуствэм кіләеджаклохэр зэрээфишэхэр. Урысхэр, адигэхэр, ермэлхэр, къэндэлхэр, фэшхъаффхэри кыэгъэлъэгъоным щызэлуклаа.

Ахэджэго Миланэ, Игорь Рожковым, Павел Савченкэм, Дарья Усовам, Пыщыжъ Мурадин, Тхапшэкъо Миланэ, Геннадий Авдеевым, нэмийхэм зэхэшаклохэр къашитхуягъэх. Адыгэ пшьашьэм идэхагъэ М. Ахэджакло сурэтыкэ кыгъэлъягъо.

Тхарькохъо Даринэ саеу ышыгъэр лъэгъупхъэ. Плыжыыр, фыжыыр, фэшхъафф шъохэр ыгъэфедхэзэ, саер кіләракло ыгъэпсыгъ. Аш кілэеэгъаджэу 1эшшиэнэ Мыйуминэт ипащэу лъэпкэ искуствэм зыфэгъасэ.

ышыгъ. Пшьашьэм шыр игъусэу чыюпсым идэхагъэ гукэ уфешэ. Анна Смирновам адыгэ къашьор сурэтикэ кыгъэлъягъо. Пшьашьэм лъэпкэ шъуашэр къешэлкыгъ, къашьом хильэсагъ.

Мыекъолэ районым икілэееджаклоу Анна ыкчи София Багдасаровхэр зэтүазэх. Якілэеэгъаджэу Оксана Харченкэм зэрилтырэмкэ, пшьашьжыхэм искуствэм цэрило щыхъунх альэкишт. Чыюпсым, тарихын, шэн-хабзэхэм яхыллэгъэ сурэтихэр дахэу ашых, аш даю музикальн искуствэм яснаузыгъэ щыльагъэклута.

Ирина Щербаневам къашьоу «Уджыр» исурэтикэ кытуатат. Марина Соловьевам нысащэ кіорэм и образ сурэтымкэ къеты. Псыхью Шхъэгуашэхэ эхыллэгъэ къэбархэр Анастасия Ямишановам иофшлагъэ хэтэльягъо.

Адыгэ пшьашьезу Сэтэнае илэпээсэныгъэ искуствэм ыбзэкілэ къээшиотэрэ кіләеджаклохэм яофшлагъэ анахьэу кынхэдгъэшүүрэл лъэпкъэхэм язэпхыныгъэ игъэлтиэн щылэнгъэм зэрэшылтагъэкуатэрэр ары. Адыгэ Республикэм лъэпкъыбэ щэпсэу, ахэр зэгурэлох, зэрэлтийтэх.

ЕМТИЙЛЬ Нурбый.

Тарихыр агъэлъэпхэним фипхүщых

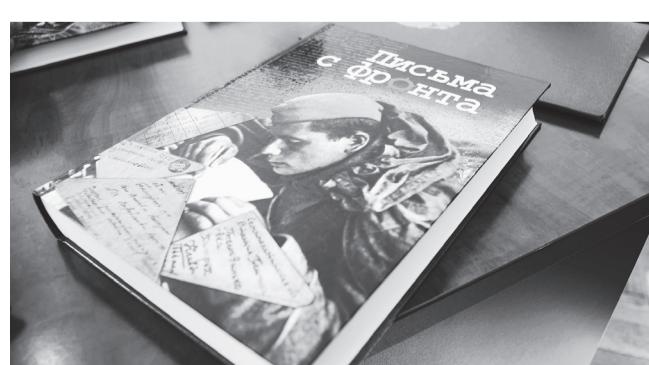
Милицием игенерал-лейтенантэу отставкэм щылэ, юридическэ шынныгъэхэмкэ докторэу, профессорэу Александр Сапруновым томиш хүурэ тхыльэу «Письма с фронта» зыфиорэр Адыгейим кыфишагъ.

Адыгэ Республикэм гъэшыгъ. Адыгейим ынаалэ кынхэдгъэхъуягъэм рэгүшхо, кынхэдгъэхъэр ныбжыкілэхэм япун илахынхъе, а 1офтгъенир зэрэхэшэхэрэхэм лъэгъэлэ. Аш кынхэдгъэхъеу осин зиэ тхыльыр тишьольыр ит еджаклохэм алэкингъэхъанэу рихъухъагъ.

А. Сапруновыр Адыгейим кынхэдгъэхъе АР-м и Лышихъэу Къумпъыл Мурат зэлүүкэгъу дырилагъ. Исенхъякъе гъэхъэгъэшухъэр зэрилэхэр, иофшагъуягъэм ыкчи обществэм лытэныгъэ кынхэдгъэшухъэр АР-м и Лышихъэу кынхи-

гъэшыгъ. Ахэм лыхъуж-
ныгъэу зэрхагъэр тщи-
гъупшэ хъущтэл. Ашкэ
тхыльэу «Письма с фрон-
та» зыфиорэм мэхъа-

нэшхо зэрилэм щеч хэ-
лэп. Заом хэлэжьагъэ-
хэм ягукъэкъижхэр мыш-
кыдэхагъэх, — кынхагъ
Къумпъыл Мурат.

— Яхэгъэгү шу зэрэлъэгъуяр эшүүгээ тицүүхэм Теклонигъэшхор кынхагъин алэз-

АР-м и Лышихъэу Къумпъыл Мурат инашокъе Адыгейим кукультэрэ иминистрэу Аулъэ Юрэ томиш хүурэ тхыльэу «Письма с фронта» зыфиорэр тыгъусэ АР-м иветеранхэм я Совет ипащэу Къоджэ Аслъян ритигъ. Мы тхыльын уасэ зэрилэм, шуягъэу кынхагъын министрэ кынхагъын аш.

Аулъэ Юрэ кынхагъын АР-м, комплект 33-рэ, пстэумкэ тхыль 99-рэ къаратыгъ. Осэ ин зиэ тхыльхэр Адыгейим ит муниципалитетхэм алэклэхагъэх. Ахэр еджаклохъагъэх.

Плэхэм атырагощагъэх, кіләццыкүхэр, тарихыр зыгъэлъэпхэр цыфхэр еджэнхэ амал ялэхуягъ. Ныжыкъилем яхээгъэгү шу альэгъоу кытээджынхэм тхыльхэм мэхъяланэшхо я, — кынхагъын Къоджэ Аслъян. — Дээ тарихыр игъэклотыгъэу аш кынхагъын аш, дээклолхэм ятхыгъэхэр кынхагъын аш.

Ахэм яджэрэ кіләццыкүхэр яхэгъэгү ригушохэу, ар агъэльапыу кытээджынхэм тхыльхэм мэхъяланэшхо я, — кынхагъын Аслъян. — Дээ тарихыр игъэклотыгъэу аш кынхагъын аш, дээклолхэм ятхыгъэхэр кынхагъын аш.

ГҮОНЭЖЫКЬО Сэтэнай.

Сурэтыр А. Лаутеншлегер тирихыгъ.

Зэфагъэ хэльэу унашьо ашыным фэлорышэх

АР-м иочылхэм я Палатэрэ Урысыем июристхэм я Ассоциацие ишъолъыр къутамэрэ күэцакло фэхъухи, «Перспективы присяжного суда» зыцэ 1энэ хъурае зэхаагч.

Іофтхъабзэм кыраггэблэгьагъэх АР-м и Конституционнэ хыбыкum и Тхъаматэу Лыхъэтыкью Аскэр, УФ-м юстициемкэ и Министерствэ и Гъэлорышланлэу АР-м щылэм ипащэу Ирина Ковалевар, кэлэццыкlyхэм ыкли предпринимательхэм яфитыныгъэхэр къеухуумэгъэнхэмкэ шъольыр Уполномочен нэхэу Александр Ивашинымрэ Зэфэс Владиславрэ, Адыгейим и Прокуратурэ и уголовнэ-хыбыкum отдел ипащэу Эльдэрэ Эльдар, Советым ыкли Квалификационнэ комиссием хэтхэр, адвокатхэм я Палатэ и Совет хэт очыл ныбжыкIэхэр, нэмыкIуари.

Іэнэ хүрааем хэлэжьагь отставкэм щыгэ Урысые федеральнэ хъыкумышгэу, УФ-м изаслуженнэ юристэу, хъыкум хебэг сунчтам и Дэлгэр чин

хэбзэгтэйцүгъэм и Лъэпкь уш-тэкт о университет икафедрэ и профессорэу, граждан об-ществэм хэхъоныгъэ егъэшы-тэнымкэ ыкли цыфхэм яфи-

ащеклох. Ахэм афэдэ уголовнэ тофхэу зэхафыихэрэм япчыагьэ нахыбыг хууным, пешшорыгэшьэу следствием иофшиэн нахь дэгэйоу зэхищэным ар афэлорышэ. Унашьзор зэрищыклагъэм фэдэу гъецклагъэ хууным фэшмы лъэнтикомкэ тоф шышэхэрэ специалистхэр, гъецкэлкло, хэбзэгъеуцу ыкли хыыкум хэбзэ къулыкъухэр, цыфхэм, предпринимательхэм ыкли кэлэцыкъухэм яфитынгъэхэр къеухумэгъэнхэмкэ я Уполномоченнэхэр, АР-м и Лышыхъэ дэжь щизэхашгэхъэ Советынхэтхэр мы тофым щигъэльбэзгъэнхэ, нахь игъэктотыгъэу тутегүүшгээн фае. Ащ къыхэклю мы Іэнэ хуураар зэхэтшагь.

Присяжнэ хъыкумхэм елтыв-
кіэу афырялэм фэгъэхыгъэу
Урысыем июристхэм я Ассо-
циация ишъольтыр къутамэу
Адыгэ къэралыгъо университе-
тэй тааны ишигэх юрист
ныбжыкіэхэм Адыгейм щы-
псэухэрэм упчіэхэр афагъэза-
гъэх. Ныбжыкіэ шьольтыр къу-
тамэу ипащэу, очылэу Щыкъ
Раситэ къызэриуагъэмкіэ, зэ-
кіэмкіи упчіэхэр зыфагъэза-
гъэхэм я процент 26-м присяж-
нэ хъыкумхэм адьрагъаштэрэп,
процент 64-м дырагъэштагъ,
проценти 9-м упчіэм джэуап
къыратыжын алъэкіыгъэп. Зэ-
фэхысынхэм къызэраягъэз

A black and white photograph showing five men in dark suits and ties seated around a table, looking down at a document. The man in the foreground is gesturing with his hands over the paper. On the table in front of them are two bottles of water and a glass.

ЛЫТЫН БЭУ, ОЗЭДЖЭШАГЬЭ ЗЭРЭЭРАХЬАГЬЭМКИЭ УНАШЬО АШЫНЫМ ФЭХЬАЗЫРХЭМЭ.

— Практикэм кызызэргъэлья-
пъорэмкіе, агъэмисэрэм ыль-
ныкъокіе унашьо ашы зыхъукіе
присяжнхэм апэрапшіеу анал
зытырагъэтырэр аугъоигъэ до-
казательствэр ары, — кыбыуагъ
Сергей Пашиным.

АР-м и Прокуратурэ иуголовнэ-хыкүм отдел ишацэү Эльдэрэ Эльдар кызызэриялагъэмкэ, присяжнэ заседательхэм фитыныгъэу ялхэм хэбзэухүумэкю кьюлыкъухэм епльыгъэлээ зэфшэхъафхэр аригъашыгъэх. Пащхэм, джащ фэдэу следственне подразделениехэм зэралтытэрэмкэ, следовательхэм ыкли прокурорхэм япрофессионализмагъэ хэгъэхъогъэнымкэ мы тофыгъор игъо шыыпкъэу щыт.

Джащ фэдэрүү присяжнэ хынкхам ялофшэн ильэнүүкээ зэфэшьхяафхэм атегүүлагчээх. Яофхъабзэм кынцыгүүшлагчээх Адыгейм иочылхэм я Палатэ и Совет хэтхэу Пхэнэе Арамбийрэ Андрей Фатинымрэ, Адыгейим ипредпринимательхэм яфи-тыныгъэхэр къеухъумэгжэнхэм-кіэ Уполномоченнээ Зэфэс Владислав, Адыгейим и Консти-туционнэ хынкхам ихынкумышилээ Бырдж Заурбый, нэмэгдхээрэй.

КИАРЭ Фатим.

Этнографическэ диктантышхо Адыгеим щатхыщ

Лъэпкъэм языкъыныгъэ и Мафэ ехъуллэу, шэкъогъум и 2-м, Урысые Федерациием ишъольыр пэпчъ урысые йофтхьабзэу «Этнографическэ диктантышху» зыфиорэр щыклошт.

Урысыеми, Іәкіыб къэралы-
гъохеми ашыпсөүхэу урысыбзэ
зыгульхар, динеу аләжырым,
гъесэныгъеу, гражданствэу,
ныбжъеу яләм ямыльытыгъеу
мы тофтыхабзэм хәләжъенхә
апъакышт.

Урысыем щыпсэуре лъэпкъ-
хэм шлэнгыгъе ялэр диктантны
кызыненфэшт, лъэпкъ зэфызы-
тыкIэхэр гъэптигэхэнхэмкIэ
чыпшхо зыубитыре этногра-
фиеми анала нахь кыттаралзашт.

кэхэм зишэнэгээ аялзынгэлжээ-
кун зымыльжээгэхэм этнографи-
ческе диктантыхшом исайтэу
www.miretno.ru зифилорэм ит-
тестхэмжээ заушшэтишүүцт.

сыем ящэнэрэу щызэхашэ. 2017-рэ ильясым юфтихъабзэм дунээ статус илэ хүгтээ — СНГ-м хэхьэрэ хэгтэгүхэм: Киргизиет, Таджикистан, Молдовээм ыкын нэмийкхэм арыс-хэр аш къыхэлажьхэе хүгтээ.

2018-рэ ильясым шэхгүйум и 10-м сайтэу www.miretno.ru зыфиорэм диктантымкэ джэуап тэрээхэр къихьаштых, бэрэ хашыхьэгтэ хэуукъоныгъэхэр щызэхайштых, шыбхум балпэр

къахыгъэр 2018-рэ ильэсүү
тыгъэгъазэм и 12-м къыха-
утишт.

Утышт.

Урысыемэрэ Іәкілб къэралы-
гъохэмэрэ ячыпле 2600-мэ гъэ-
рекло аашатхыгъэгъе диктантым
нэбгырэ мин 367-рэ хэлэжээ-
гъагь. Президент грантхэмкээ
Фондыр ялэпьиэгъоу проектыр
пхырашы.

Урысые тофхъабзэу «Этнографическое диктантышху» зы-
фиорам фагъахыгъаң нахын

игъэклюгъэу къэбархэр сайтэу
www.miretno.ru зыфиорэм
къыщзыз! Эклэжүгъэхъан шъулъэкъышт.

Телефонэ **52-46-91-р** кызыл
фэжүүгээфедэн шүүльэкыншт,
региональнэ координаторыр
Щербаков Константин Кон-
стантин ыкъор ары. Диктантыр
къалэу Мыекъуапэ иурамэу
Пионерскэм тет унэу N 260-м
(АКЪУ-м инаучнэ библиотекэ)
сүхьатыр **10 00-м** шатхыншт.

Хыкум приставым и Мафэ ехъулэу

Къулыкъуш юнахь дэгъухэм ашыщ

Урысыем ихыкум пристав и Мафэ 2009-рэ ильесим кыщегъежъагъэу тикъералыгъо щихагъэунэфыкы. Хэбзэгъеуцу-гъэм ильэнэйкъо шыхыаэхэр гъэцкэгъэнхэм, цыфхэм яфитыныгъэхэр къеухумэгъэнхэм афэгъэзэгъэ къулыкъум социальне пшэдэкъижыши хызыз э непэ иофшэн зэхещэ.

Хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъум и Гъэлорышла-пэу Адыгэ Республикаем щыиэм и Мыекъопэ къэлэ отдел ишащэ щэмэджыкъо Абрек мы сэнэхьатын ишыиэнгъэ гьогу зэрэрихыгъэ, гъэм рыккээжыши. Ныбжыкъ нахь мышыеми, ильэс пчагъэ хуягуэу мы къулыкъум ехъагъэу мэлаже, ишьэрьльтхэр зэрифешуашэу егъэцакъэ, иофшэнгъэхэр къифэрэзэх, шхъэкэгъен-гъэ къифашы. Юстициемкэ я 2-рэ класс зиэ советник.

2008-рэ ильесим кыщыубла-гъэу Абрек УФ-м юстициемкэ и Министерствэ исистемэ иофшешэ. 2013-рэ ильесим кыщегъежъагъэу Гъэлорышла-пэм иотдел анахь инеу Мыекъуапэ щыиэм ишащ. Мыекъопэ къэ-ралыго технологическе ыкли Адыгэ къэралыгъо университет-хэм ашеджагь, 2010-рэ ильесим Ростов икъэралыгъо экономическе университет къуягъигь, юрист сэнэхьатын зэригъэгъотыгь.

— Мыекъопэ къэралыгъо тех-нологическе университетын иполитехническе коллеж сыше-джээ, практикэ схынену хыкум

приставхэм адэжь сагъэкъуагь. Къулыкъуш юхэм яофшэн зэрэззехэр сыкырылтыгъ, зэзгэшагъ, мы сэнэхьатын мэхъанэу илэр а уахтэм дэгъо къызгургууагь. Непи а пшэ-рыльхэр зэблэхуугъэх хуягъэп — цыфхэм яфитыныгъэхэр къызэрэтихуумэрэм даклоу, ахэм, организациехэм ыкли пред-приятиехэм чыфху ательхэр къызакэгъэжкожыгъэнхэр. Мы къулыкъур щымыиэм, Урысыем ихэбэе системэ зэрифешуашэу иофшэн ылъэкъиштэп. Чыфхэм якызызкэгъэжкожын, аш-къыдыхэлтыгъэу цыфхэм яфитыныгъэхэр зэтегъеуцожыгъэнхэм, къэралыгъом иавторитет гъэптигъэнхэм хыкум приставхэм яхьыши хэль, — elo Щэмэджыкъо Абрек.

Гъэхъагъэу илхэм Абрек къа-шмыуцу ыпэкъэ лээкъуатэ, чэхи мафи иоф зидешэхъы, пшэрыльхэр нахьышиоу зэригъэцкэштхэм ишыицкъэу пыль. Зипээх отдельхэм нэгыгэрэ 35-мэ иоф шашэ. Ахэм ыпэрэ ильесим иоф миним ехъу зэхахыщыгъэмэ, джы минитум шлокы. Ап-

кины, къуачи, щэлагын ишы-клагь. Къулыкъуш юхэм ялэжьа-пкэ къызэралыгъэм мэхъанэхшо зэрийр отдельхэм ишащэхэгъэунэфыкы.

Мы аужыре ильесим хыкум приставхэм я Мыекъопэ къэлэ отдельхэм я Мыекъуапэ къэлэ зэтегъэлэгъонишихъэр зэрийхэр зэфхэхысийхъэм нафэ къашы. Иофэй алэкэлхэр зэхэ-фыгъэ хүнхэмкэ амалэу щыи-э

хэм къулыкъуш юхэм ятарахьи, ашкэ зэфхэхысийхъэр ашых. Исенэхьат-кэ шлэнэгъэу илэм хигъэхъоним, нэ-мыкъи шольтырхэм яофшакъэ зэри-гъэшнэхэм ыкли ар къызиргэфедэним Щэмэджыкъо Абрек мэхъанэхшо реты. Ишьэрьльтхэр дэгъо зэригъэцакэхэрэм ишыхьатэу Федеральнэ къулыкъум и Гъэлорышла-пэу Адыгэим щыиэм, муниципаль-нэ образованиеу «Къалэу Мыекъуапэ» инароднэ депутатхэм я Совет яштыхъутхээр, Адыгэим и Лышхызьыкли ведомствэм ишащэ ярэзз-нэхъэ тхильхэр къыфагъэшшо-шагъэх. 2010-рэ ильесим зэх-щэгъэ зэнэкъоюу «Урысыем ихыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъум ихыкум пристав-гъэцкэлэко анахь дэгъу» зыфиорэм ящэнэрэ чыплэр

къышыдхыгь. Джаш фэдэу мэдэлэу «Хыкум приставхэм янинститут зызэхашагъэр ильэси 150-рэ хуягъэ», тамыгъэу «За безупречную службу» зыфио-хэрээр, УФ-м юстициемкэ ирээ-нэгэхъэ тхыль, нэмыкхэри иофшэнкэ къылэжьыгъэх.

— Къулыкъум имехъанэ джыри нахь зыкыиэтныр, мыш иоф щызыш юхэрэ социальне ухумэгъэнхэр, яфешошэ лэжьапкэ къахыныр анахь шхъа-лэхэу сэлььтэ. Зисэнхьат шу зыльгэгүрэ цыфхы мы къулыкъум хэтхэр. Сэ сшхъэкэ арэущтэу сицьт, адрэхэми аш фэдэ фыщытыкъэ иофшэним фырьэу сихэппээ. Арэущтэу щымытэу зи къыбдэхьущтэп, уипшэ-рыльхэр зэрифешуашэу бгээ-цэлэнхэ пльэкыщтэп, — elo А. Щэмэджыкъом.

Хыкум приставым и Мафэ ехъулэу къулыкъуш юхэм тэри тафэгушло, псауньгээ пытэ яи-нэу, ягъэхъяэхэм ахагъахъозэ ыпэкъэ лыкытэнхэу тафэльяо.

ТХЬАРКЬОХЬО Адам.

Сурэтим итыр: отдельхэм ишащ щыиэм Щэмэджыкъо Абрек.

Къэралыгъо автоинспекцием иофшэнгъэу мафэхэр

Ишыиэнгъу афэхъугъэх

Адыгэ Республикаем хэгъэгү клоцл иофхэмкэ иминистрэу, генерал-майорэу Владимир Алай рэззеныгъэ тхыгъэ къылкыагъ. Ар кыгъэхыигь Къэбэртэе-Бэлькъарым щыищ Татьяна Малицкаям.

Тхыгъэм къызэрэши-рым къикыжхээ, стани-цэу Джаджэм пэмычыгъом ыгузэгүхэм адэжь, жьэу ямашинэ къэкъутагъ, ишхъэгъусэ кыгъоу Къы-

рэхъэгъэхъээ, ашыкъуагъын альэкыгъэп. Уахтэри хэ-клотагъэу, зыщымыщхэ шольтырхэм эвакуаторым къышеджэнхэр зэшхъэгъусэхэм къяхыльэкъигь.

А уахтэм тэфэу гъогу-патруль къулыкъум иоф-шишэхэу Хъокло Руслан-рэ Цуекъо Аскэрэ блэ-кыжхээ къалэгъигъэх. Полицейскэхэр къеуцухи, ыпээгъу яшыкъагъэмэ кэ-упчагъэх. Хъакъэхэм ямашинэ зэрэкуутагъэр къа-лиагыкъи къулыкъуш юхэм яшуагъэкэ техническе станцием нагъэсигъэх. Аш яоф зэрэцээшшуахыши-щытэр къазыщыро нэүжүм полицейскэхэр къылкыжыгъэх. Сыхатицкэ автомобилыр къафашыжы, унагъор итгогу техъяжь.

Адыгэим и Къэралыгъо автоинспекции икъулыкъуш юхэм Татьяна Малицкаяр лъэшэу зэрафэрэзэр, сакыныгъэ, гукэгъу, ифэ-шьошэ ухъазырыныгъэрэ пүнүгъээрэ клахэхэм зэр-хэлхэр тхыгъэу министрэм къылкыагъэм къышелох.

Шъуимычылэ-шъукъышмыууц!

Урысые общественнэ движениеу «Народный фронт» зыфиорэм ишьолыр къутамэу АР-м щыиэм илэхэлхэмрэ Адыгэим икъэралыгъо автоинспекторхэмрэ иофхъабзэу «Парковка для инвалидов» зыфиорэр зэхашагъ.

Народнэ фронтим иэкс-пертхэм ыкли иактивистхэм инспекторхэр ягъусэхэу транспорт амалхэр къызы-щуцурэ хэушхъафыкъыгъэ чыпэхэу сэкъатныгъэ зиэхэм афыхэхыгъэхэм шапхъэхэм адиштэу машинэхэр аттхэм аупльэкүгь.

Пшэрыль шхъаэу яла-гъэр шапхъэхэр зыукохэрэ къыхэгъэштыгъэнхэз закъор арэп, зисэнхьат шызи-

амалхэр зэщыкъуагъэхэм яофыгъохэм цыфхэм ана-лэ атырарагъэдээнэри ари. Иофхъабзэм хэлэж-агъэхэм водительхэм зэдэг-гүйгэхэд адашыгъэх, сэкъатныгъэ зиэхэм яхэу-шхъафыкъыгъэ къэуцуп-хэр аубытынхэ зэрэфимыт-хэр, ашкэ зшэдэкъижь зарарагъэхыщыр апа-лягъэх.

2018-рэ ильесим къызи-

хъагъэм къыщегъэжъагъэу мыш епхыгъэ хэбзэгъе-цугъэр аукъуагъэу нэгыгъри 164-рэ полицейскэхэм агъэунэфыгь. Адыгэим и Къэралыгъо автоинспекции шыгуу къегъэхъыжы сэкъатныгъэ зиэхэм афыхыгъэ машинэ къеуц-пээр зыбытырэм адми-нistrativнэ тазырэу сомэ мини 5 зэрэргээтыштыр.

(Икэух я 4-рэ н. ит).

ЯЗЭДЭЛЭЖЬЭНЫГҮЭ ЛЬАГЬЭКІОТАГЬ

Икыгъэ мазэм Адыгэ къэралыгъо университетым илъыклохэр Тыркуем иуниверситеттумэ ашылагъ. Ахэр Дюздже дэт къэралыгъо университетымрэ коммерцием иуниверситетэу Стамбул дэтымрэ арых.

Лыкъо купым хэтыгъэх Адыгэ къэралыгъо университетым иректорэу, профессорэу Хъунэго Рэшьыдэ, филология шлэнгийзэхэмкэе кандидатэу, Иэкыб къэралыгъохэм къарыкырэ студентхэр зыщеджэхэрэ факультетым идеанэу Лыхъэтыкъо Сусаннэ, Тыркуем кыкыгъэу университетым щеджэхэрэм ялофигъохэмкэе ректорым иупчлэхъэгъо Чэтэо Инал.

Мы мафэхэм гүштіңгүй тшығы
Лыыхъетыкъо Сусаннэ.

— Университетхэм япащэхэм тызэрэрагъэблэгъагъэм тетк! Тыркуем тышыагъ, университетитлум адыгабзэм

изэгьешлэнкээ Ишынэгүй тафхэхунымкээ зээгэйнүүгээр адтынгэр льыдгээжлэгээ, — кьеуяатэ Сусаннэ. — Ильэсихкээ узэклээбэжьмэ, Адыгэ къэралыгьо университэтыр Дюздже дэт университетым кавказыбзэхэр зыщызэрагьешт къутамэ къызээлихунымкээ Ишынэгүй фэхьуль. Блэкыгъе ильэсэм аш алерэү къычигьэжкыгъэх. Университетым Адыгейим иккыгъэ кэлэеэгъеджэ купым йоффшештэ. Тыркуем щыпсэурэ адигэ ныбжыкцэхэм ягуалээр адигабзэр зэрагьаштэ. Адыгэ ныбжыкцэхэм язакъоп, тырку лъепкым щыщхэмий адигабзэ

зэзыгъашэ зыштоигъоу
къахэктырэр маклэп.

кважылдырып мактап.

Зэйкүлгүхүэ университет-төхөм ялашхэм адытила-гъяахем ректорэу Хүнэгэй Рэштыдэ къашиуягь уры-сызбэм изэгъэшлэнки Гупчэ къызэлутхыным тызэрэфхъязырыр. А ю-фым университетхэм яла-щхэр тегущылагъяэх. Мычыплем къышысомэ сшо-игьу Къайсыр дэт университетым аш фэдэ Гупчэ къызэрэшцызэлухыгъэр. Къэбертэе-Бэлькъяар уни-верситетыр аш фэгъэзагь.

верситетыр аш фэй везэй в.
Тыркуем тыщэлэфэ
Адыгэ хасэхэм тарағъэб-
лэгъагь, тильэпкъуэгъухэм
зэлүккэгъухэр адтылацэх.
Цыфхэм юфэу тызыккээ-
къуагъэм мэхъанэшко зэ-
рэраторырэр къауагъ. Рек-
торхэм зээзгъыныгъээздэ-
ягуалэу зэрэльтагъеклötэш-
шиг.

Тапэккى научнэ юфшэнхэмкىэ аспирантхам ыккى докторантхам Ыпышэгъу зэрафэхъүщхэр Хүнэгэ Рэшьдэ ариялаг. Аш нэмьккэу научнэ конференциихэр зэдызэхэтэштых. Къэкюре гъемафэм аш фэдэ зэлүкэ Мыеекуапэ щыклошт. Орданием мыш фэдэ зээгъыныгъэ дэтшынэу тызэрэхъязырри къыхазьшма силюйгъу.

къыхэзгъэмэ сшоигыу.
Шъыпкъэр поштмэ, Іәкібым щылә
тильэпкъягъухэм адыгабзэм изэгъешлән
мехъанашко ратэу зэрэпылъхемкъе
уяхъопсэнзу щыт. Урысыер пштэмэ,
Гъасаныңзәм фаръахъында хабзаг-аүли-

гъэм джырэблагъэ зэхъокыныгъэу фашыгъэхэм лъэпкъ макъехэм абзэхэр ыгъэкодынхэмкъэ щынаагьо зэрэцшилэм тегущылехээ цыифхэр пшыххи, «хъу шлонгъор орэхъу» алиу тысыжьбыгъэх. А гупшысэмкъэ сигүщилэгъу сыйдэгощаагъэти къысиуагъэм сезэргыгъ.

— Тызышыпсэурэр къералыгъо шъхьа-
фит, — elo ащ. — Унагъом, ны-тихэм
фитыныгъэ къареты яныдэльфыбызэ зэ-
рагяшэлэнэу. Унагъом адыгабзэкэ щы-
мыгущылэхэу, сабыум ныдэльфыбзэр
рамыгашлэрэмэ, хэт зилажъэр? Ны-ты
пэпчъ, унагъо пэпчъ фитыныгъэу илэр
ыгъяфелэнэу фэмыема сый дишэнт?

къын зъотыгъэп.

Къэралыгъо автоинспекцием иЮфшIэгъу мафэхэр

КІЭЛЭЦІЫКІҮХЭМ аІУКІАГЬЭХ

Бжыхъэ зыгъэпсыфыгъо мафэхэр кіләцікүхэм
рамыгъажъэхээз Адыгеим икъералыгъо автоинспекторхэм
Мыекуапэ еджаплэхэм яублэпіэ классхэм арысхэм
зэлукігъу афызэхащагъ. Ахэм ахэлэжъагъ кіләцікүхэм
яфитыныгъэхэр къэухумэгъэнхэмкіэ Уполномоченнэу
Адыгеим шылэ Александра Ивашиныр.

Гъоғурықконыр щынэгъончъэнымкэ шіләңигъезу ныбжыкілә цыкlyхэм ал-кіләльпир полицейскэхэм ауплъэкүрг, гъогум чылпә гъэнәфагъезу зәрыфхэз альекъыштхэм, зэрэзеклонх фәе шык-кіләхэр къарағъялотағъэх. Кіләццыкlyхэм зызышагъәспсэфирэ чылпәхэм екло-ллакізу къафагъотыхэрэр тэрэзхэм инспекторхэм зэрагъашләнүр явшъерильгыг. Лъэсрыкло зэптырыкылпіхэм къинигъую къашяжхэрэр, сакыныгъэ къызахъәфенэуз зэрэштыр еджаклохэм из асафтастар сх.

Шлоі имыләу гъогурыйконым иша-
пхъэхэр зэрагъэцкэлэнхэ фаер Александр Ивашиным къыхигъэштыгъ. Джашн фэдээр ныбжыкылэхэм Интернетыр къызфагъяэфедээ тигъогухэм щынэгъон-чагъэр аашыгъэпытыгъэнэм илофыгъю ныбжыкылабэмэ анаэ тырарагъэдзэнэу къарылгыгъ.

Еджаклохэри зэхэштаклохэри зэгүүсэхэй «Внимание, каникулы!» зыфиорэхтыгээшхор алтыгээ нэпээппэль сурэтзытыраараа гэхэй үкли ар социальны эстийн изэртэйчилж.

Игъом зыжъугъэпсэфынэу зыщышъумыгъэгъупш!

Автомобилистым и Мафэ ипэгъокіэу къэралыгъо
автоинспекторхэм медицинэ катастрофэхэмкіэ
Гупчэм илъыклохэр ягъусэхэу пэшюрыгъэшь йофтхъабзэ
зэхдящагъ.

Хыыльзээшээ машинэшхохэм арысхэр чыжьэу kloхэу ыкли бэрэ гъогум зэрэтэхэрэм кахаэкley яса-кыныгъэ нахь маклэ хьоу хабзэ, зэрчье-хэрэм ильшэшгээ кызыхамышлэжьэу бэрэ кыхихэкы. Тхъамыкла-гъохэр къэмыхъунхэм фэшl а шапхъэхэм мэхъанэ гъогум зэрэ-щырялэр ыкли шloкli имылэу зэрагъэцкэнхэ фаер полицейскэхэм ахэр водительхэм агу къагъэктыхыгъ. Неущ фэдэм гъогу тэхьаштхэу шьон пытэхэр зэрамыхылэнхэу aralvayg.

Джаշ фэдэү юф зэршлэн фээ
уухтэмкэ шапхъэхэр амыгкъонхэу
зызэрэгтэсэфыштим нахь хагъэхъонэй
вопитльхэм агурагъэуаг.

Медицинэ катастрофэхэмкэ Гупчэм илофышлэхэм ахэм зэдэгүүшлэгүүхэр

адашыгъэх, япсауныгъэ изытет аупльэ-
күгъ. Мэфэктымкіе водительхэм афэ-

Инспекторхэм къагъэхъазырыгъэ гукъэкыж тхыгъэхэр водительхэм аратыгъэх. Ахэр альэгъухэмэ, итьом сэлтээсийн ширгээ изгүйчижүүлжим

Зыгт ахъазырыгъар /АШШЫНАЭ Сусан

Кавказскэ заповедникир

ЯмэфэкI хагъэунэфыкIыгъ

Я ХХ-рэ лэшэгъум ия 20-рэ ильэсхэм зэхащэгъэгъэ Кавказскэ биосфернэ заповедникым пшъериль шхьаIеу фагъэуцугъагъэр Кавказым щыщ шъольыр къабзэхэу мэхъанэ ин зэратыхэрэм цыфхэр ахамыгъахъэхэу наукэм щыптылынхэр арыгъэ. Шэнэгъэлэжхэм мыш уштэйнхэр щашыщтыгъ, псэушхъэхэр зэрэщыпсэухэрэм, цыфым чыопсым зэрарэу рихирэм альыплъэштыгъ.

Икыгъэ ильэсым, щилэ ма-зэм и 11-м, Урысыем изаповед-нэ системэ зызэхашаагъэр ильэсси 100 хууль. Аш ипэгъокIеу Кавказскэ биосфернэ заповед-никым ильэсийбэрэ Ioф щызышта-гъэхэу зидунай зыхъожыгъэхэм шэжь саугъэт афаѓеуцугъ.

Заповедникхэмрэ лъэпкъ паркхэмрэ яофишэхэм япро-фессиональнэ мэфэкI бэмшшэхагъэунэфыкIыгъ. Ахэм ахалты-тэх пащэхэр, къэралыгъо ин-спекторхэр, научнэ яофишэхэр,

библиотекхэм, архивхэм ашы-лажъэхэрэр, водительхэр, кас-сирхэр, нэмыхкIхери. ЗэкIими цыфыр зынэмисыгъэ къогъупеу чыопсым илэхэр къагъэгъунх.

— Заповедникхэм Ioф ашы-зыштэхэрэр ыкIи ашызыштэн фаехэр ыгу етыгъеу тыкъэзыу-хъэрэ дунаим идэхагъэ къэзыу-хъумэр цыфхэр ары. Тэ тиза-поведник ичыгъухэр къэзыгъэху-нхэрэри джащ федэх. Ахэм зэкIими псауныгъэ ялэнэу, ягу-хэлхэр къадхунхэу сафэлъяло,

— къафэгушуагъ Кавказскэ къэралыгъо биосфернэ заповед-никым ипащэу, Урысыем изас-луженнэ экологэу С. Шевелевыр.

Заповедникхэмрэ лъэпкъ паркхэмрэ я Мафэ мыгъэ я 17-рэу хагъэунэфыкIыгъ. Щит-хъур къэзылэжыгъэхэм шу-хъафтынхэр аратыгъэх. Ау гу-къа сэнэхьат зэфэшхъафхэм афэгээзэгъэ яофишшэ мин пчаг-гъэхэм афэдэу заповедникхэм яофишэхэм официальнэу я Мафэ зэрэмьиэр. Чыэпьюгъум

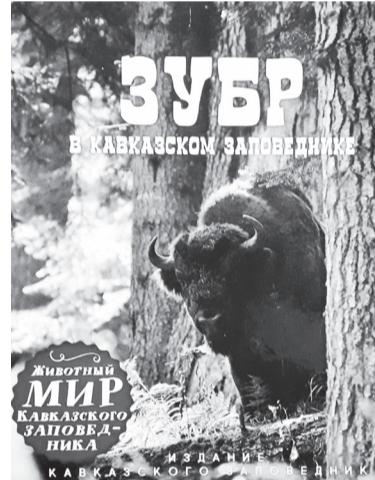

иатлонэрэ тхуаумэфэ мафэр къыхэзыхыгъагъэхэр ежь къэралыгъо заповедникхэм яла-щэхэр ары. Ашыгъум ахэр се-минар-совещаниеу «Къэралыгъо чыопсым заповедникхэм Урысы-

ем ишьольырхэмкэ мэхъанэу ялэр» зыфилорэм зэдыхэлэжье-гъягъэх, 1999-рэ ильэсир итыгъ. Бешлагъэ ахэм унэшьо хэхигъэ-кэ япрофессиональнэ Мафэ зафагъэнэфэн фэягъэр.

Псэушхъэхэм афэгъэхыгъэшт

Тхыль зэхэтхэу «Кавказскэ заповедникым ипсэушхъэхэр» зыфилорэм иапэрэр къидэкыгъ. Аш «ЗубрэкIе» («ДомбайкIе») еджагъэх.

Тхыль зэхэтхэу а псэушхъэхэр мэ-зхэм зэрахагъэхъожыгъэхэр тхыльым луукIу къеулатэ. Мы псэушхъэм изекIыакI нэмыхкIхэм зэратекIыэр, игъэпсы-кIе-шыкIхэр зыфэдэхэр тхыльым дэбготэштых. ЯмышыкIу опсыр, псэушхъэхэр, заповед-никыр шу зыльэгъурэ постэуми ашлэгэшэгъоньшт, агу рихышт.

ИжыкIе къыщегъэжагъэу домбайхэр Кавказым зэрисыгъэхэр, ахэм якодыкIе хуульхэр ыкIи

икIерыхкIеу а псэушхъэхэр мэ-зхэм зэрахагъэхъожыгъэхэр тхыльым луукIу къеулатэ. Мы псэушхъэм изекIыакI нэмыхкIхэм зэратекIыэр, игъэпсы-кIе-шыкIхэр зыфэдэхэр тхыльым дэбготэштых. ЯмышыкIу гъэпсыгъэ сурэтхэм, къэбар гъэшэгъонхэм тхыльыр къагъэ-бай ыкIи къагъэдахэ.

Ар чы-заулэ джыри къытырадзэшт.

ЛъэмиджитIу зэблахъугъ

Лъэмидж 25-рэ фэдизмэ заповедникым уащызэпирэкли. Инхэри, нахь цыкIухэри ахэм ахэтих. Ильэс къес ашыщхэр агъэкIэжых е зэблахъух.

Лъэмиджхэр къушхъэ псыхъо цы-күхэм е ахэм къаходэдэрэ псы дэчъэх-хэм атыралхъэх. Заповедникым исайт къызэрихъагъэмкэ, мыйжыхъэ лъэмиджиту зэпкырахыхъхи, кIе агъэп-сажыгъэх. Ахэр Фышт къеуцупIэм пэблагъэх, псыхъоу Шхъэгушэрэ «Холодная» зыфалорэмрэ зытыралхъагъэх.

Псыр къызэрэдэкIоен ылъэкIыщтыр,

псыхъом оцх-осхэм апкъ къикIеу зы-зериушомбгъушуущтыр къыдалтытэх, лъэмиджхэр метриту ильэгагъэу псыхъо кыгуу щаётгъэх. Пхъэмбгъухэр кIэх, лъакъохэр дэгъуу агъэптастгъэх, аркы-къыщхэмкэ щынэгъончъэштых.

Ильэс къес заповедникым ильэ-миджхэм туристхэр бэу ашызэпирэклих, чыпIе зэфэшхъафхэм якоЛэнхэмкэ ягъогу ахэм къагъэкIэкли.

Лэгъо-Накъэ чыны пэгъокIы

Биосфернэ заповедникым и Лэгъо-Нэкъэ отдел икъэралыгъо кулыкIушигъэхэр мафэ къес зыкыаплыхъанэу мэзым хэхъэх. Къушхъэбгыхэу Ошутенэ, Фышт, нэмыхкI чыпIэхэри къызэпаплыхъэх.

Аужыре тхьамафэм бжыхъэм ильэкI къушхъэхэм къащегъэлъагъо. Чэштыре къыгъэштэу, мафэрэ жыбыгъэу къильтырэм ошууапшэхэр зэрафхэу, тыгъэр агъэбильхъуу къыхкы. Ос цынэ зэхэль къылъесэу мэхъу. Ау аш емъытыгъэу мэз гъогухэм джыри туристихэр уапэ къашефэх.

Лэгъо-Нэкъэ тешъом уклюзэ узлыкIэрэ ятлонэрэ зыпльыхъапIэр зыгъэпсэфа-къохэм нахьшу альэгъурэ чыпIэхэм ашыщ. Цыфхэм языгъэпсэфыгъо

мафхэм мыш къэкох. Агъэфедэштланхэр, тетысхъапIэхэр, машо зы-шашыщхэр хъазырых.

Икыгъэ ильэсым къэралыгъо инспек-торхэм зыпльыхъапIэм хэлэтигъэу тэуцуапIе щагъэпсигъ. Аш узытхэкIе ТхъачIэшхор, псыхъоу Киша, нэмыхкI чыпIе дахэхэр нэм къыкIедзэх. Гъэм-афи къымафи ахэм уялтын пшонгъо зэпйт.

**НэгIубгъор зыгъэхъазырыгъэр
ШЬАУКЪО Аслынгац.**

Бжыхъэм изы маф

Этюд

*Фесапиши, пицгъофири зинэйурыхъоу
Нэихъэй шхъонтиашъор зыкъишъо бжыхъэр!
Уууахътэ сэркIэ ренэу гухахъоу
Азы насыпир сиIoши тиIахъэу.*

«Бжыхъэр». Хъурмэ Хъусен

Джыри чьэм тыхэтэу гъашэм изы гъэ ыклем фэко. Бэмшылэй чыгхэм уапхырлын умыльэклэу шхонтилабзэхэй зэхэтэгъэх. Ау бжыхъэм ижыбгэе шхъефачъехэмкээ чышихъашъом ряччи, чыгхэм захыргэлэласи, чыгхэм инэбзийхэр чым щэуджхэми, дунаим щыбысымыр агу кыгъекъижыгь. Джы чыгхэр зырызэу зэрээхэтхэр къэлъэгъуагь. Джаш фэд бжыхъэр – чыг пэпчч уахтэ реты тлэки нэмийи эми зыкъыгъэлэгъон юльэкъинэу.

Мызыгъэгум чылэм тыкло зэхъум, пщэ лужуу зэтетхэр нэшхэзуу огум къеплыхыщтыгъэх. Тыгъэм зыгорэм ыгу хигъекъыгь кыышуулгъэшьеу, ерэгээ дэдэу пщэхэм къахэлъяштыгь. Шъхаем, бжыхъэм ишэн зэблэхуу хети ешэ...

Бешаагъэу сыздэшымыгъээ сичилэ ижы къабээ зыгусшэ сшоигоуу пчэдйжым жээуунэм сыкъызекъим, псы гъотклошоу синэгуу кытеткъуагъэм нахь шэхэз зыкъысигъешэжыгь. Чылъэри уашьори зэххажыгъэхэм фэдэу, пшысэ гъешэгъон горэм укыжэфагъэу кыышуулгъэшьеу пщэгъо лужум зэкээ зэлъиубгъугь. Зэ шъхакээ нэхэм пэхуухо апэхуухаагъем

фэдагъэми, нахь гуфапльэу пщагъом узыхапльэкэе, псы тклоц цыкъуухъеуху жым хэткъуухъагъэхэр тыжын-ежьашъоху зэрэштхэрэх ахэгъельгъукъыщтыгъэх. Уалъыиэси пшоигоуу пэхэр зафэпшэхэкэе, зыдэкъожыгъэхэр къыбурумылоу къодижыщтыгъэх.

Жыы тлэкоу къепщагъэм мэкэ-макээзэ пщагъори коренэ-коренэу зэбгыритэкужыи, бжыхъэм фиухсыгъэр кыри-мидзахэрэх фэдэу тыгъэр кыкъокъижыи, псы тклоопсхэри

ыгъэгъушыгъыгъэх. «Непэ мэзым тыклоагъэм!..» — сзыкъеихъопсырэм ышыхъэ кызисэхим, «Тэри артигухэлъыгь — хамашхунтэрэе пырэжыьеэр къэтхыныу тыклоону, мээ къужьми, санэми ягъо дэд», — кылигъэхъожыгь тигъунэгъу пшашъэм.

Сыххват имыкъукэ тынэсигъэхагъэ тиклэсэ Къоукэ мэзым. Дунаир рэхъат. Мэзым къыхэкъыгъэхуу тыгъэнэбзийхэм зезыгъэхэрэх афэдэхэу, благъэу, благъэу зэфызылагъэхуу мые чыг цыкъуухо мээ гъэхүнэм итих. Нэгынф хуулын тхвапхэу къээзэхэзээ псым вълэсэхэрэх жъогъохэчхэм янэ-фытсэу тщымыгъупшэнэу къит-

фагъанэхэрэх ялъэуж сугуу къягъэкъыгь. Адэ сыйдэу пшын? Цыф гъашэм сыйдэрэ шапхыи щизэгъэфагь.

Шыгъэе блэрим фэдэу хамышхунтэрэ зыпиз чыгым тыкъеихъолагь. Чыг тхъапхээм ятуякъэхэм къадэнэжыгъэ псы гъутакъохэр налмэс-налкүүтэу тыгъэм пшшэтих, нэм кыкъеджагох.

Ошээ-дэмышишыу тыгъэр егъашли къемыпсыгъахэм фэдэу дунаир къэушункыгь. Мыл къутагъэхэм яхыныр пщэхуу «кызызэпчээнхэу» изыхъухаагъэхэр къезэрэфыгъагъэх. Ыгъечэрэгъухээ дысэу къильгыэ жыгъэхэм тхъэпэ псынкъэхэр кыттүрэпхъянкэх – икъарыу зэкэми зэхаригъашэ шоигъу. Чыг шхъапхэхэр зэ зыгъум реутэклих, зэм адырагбай рефыжъях. Чыг гүзэгхэм къапынэгъэ тхъапхэхэм зызэфащэиш, ацыпхэмкээ зэпэдхых, этланэ губжыпагъэхэу зэхэлья-

дэхэшь, нахь лъэшыр язэрэмыгъашэу зэжэхатхью, тетыгъор зэтэрахи.

Къумбыл чыг лъэпсэ пытэу огум иплъыхъэрэх жыгъэшэ шеныхъэ гушоу зэрэбэнэжырэм лъэхъэнэ шункхэм сыйд фэдэ къини кыфэмуюфэйэ тильэпкэ чыгужь ылтапсэу хэкъыхъагъэр раупкын зэрэмылжыгъэхэм сигүшүсэх хиргээлэлэсэ. Ипклашьэу кыльэсихэрэх тятэжэ плашъэхэм ялшээшэе макъэ къахэлкээу къысщаагъэхуу, сэри сишэфэ макъээлэхээшэжыгь.

Мэзым жыгъэхэр зэрэшыхуу-шагъэр ригъэкъуу, зыфэрэзэжъэу игъогу зытхажыым, тетыгъор зыер туу туу туутхажа. Ары зэрэштын фаери. Гугъэ дахэр сыйдигуу цыфим игъусэн фае. Гугъэм гъунапкээ илэпшээ, ар щээфэ цыфыри щылэшт, щылэнгъэри лыкъотэшт.

Къытэуугъоинэу игъо тифагь. Тыкъесыжыгъэ, гухэлъыкэхэм тафигъэблыжъэу, туу туу туутхажа. Чыгурни кыгъэгъушыгъыгь.

Джаш фэд бжыхъэр — зэ ижыгъэхэ шэфрытхъокэ къып-фильныш, къыпшхъамысахуу кыытхэхупкэшт, зэ иошх зэпымылжыхъам гупшысабэм узэлтариштэнэш, уитеубитэнгъэ плашъэхэм иштэшт, зэ итагъэнэбзий фабхэмкээ къыпшыгушониши, уигучэ щеъольхэхэ гупшысэ ишшүхэр кыгъэгъущытых.

Сегүпшисэ, джыри зы бжыхъэрэ кымафэрэ, Тхэм ыломэ, итхыныш, гум зезыгъэпхьотэрэ гъатхэм тыпсаоу, туузынчьеу туутхажа. Ары зэрэштын фаери. Гугъэ дахэр сыйдигуу цыфим игъусэн фае. Гугъэм гъунапкээ илэпшээ, ар щээфэ цыфыри щылэшт, щылэнгъэри лыкъотэшт.

КІМЭЩ Фатим.

«Адыгэ макъэм» иофыш.

Пуныгъэ-гъесэнгъэр Сабыим насыпир къыдэкло

Сабыихэр, къэлцыкъухэр арэу ало дунаир Тхэм къызфигъэшыгъыгъэу, ар зэтэзгээтырэр.

Сабыихэр гу зэлхүгъэх халэлтих, харамыгъэнччэх, къызэрэлх. Алъэгъуу, зэхахи, нэмыхи гъешэгъониши гушоигъо мыхуухъэуу къашхэхуу — къашэкъыгъэ пстэур зэрагъашэе ашоогъуу.

Ежь сабыир плоныш, тхъэтин шыпкэ: лъэпкымки, лақомки, унагъомки, ныжъ-тыжъхэмки, ны-тихэмки насыпышуу.

Адыгэхэм пасэм мэхъанэу ашратыщтыгъэм, сыйдымки анаэ зэрэтигъэтиштыгъэм ишсэх шэн-хабзэхуу күшэхапхэр, лъэтгээтишүүц, пүрэу зэрэтиштыгъэр (аталычествэр).

Зэрэхуудажэу сабыим илпүнлэжьын хэлажьэштыгь. «Сабыир анахыгъж», «Цыкълоу къамыльф ины хуурэп», «Чэт пасэрэ бын пасэрэ», «Сабыим иунашоо пачыхъэм иунашоо нахь лъэш», «Сабыим дэрмэнэр къыдэкло» зыфилор гүшүэгъэхэм лъэпкымки сабыим осэшхуу илэр ашоогъуу.

Къэххүгъэ сабыир цыфы зэрэхуудажэу ары анах ашоогъуу зыптыгъэхэр. Нахынгъуухэм яакыл-гүлтэйтэе зыхэхъэрэх къэлэцыкъухэр цыф тэрээз зэрэхуудажэхэм щеч хэлэп. Ишыкълахъэр мы юфын уижъ ылорэр зэхэхпхыныр, зыхэпшэнэй ары.

Къэлэцыкъум зыкыгъотынэм

кэ, гъогу тэрээ хихынм-кэ алэрэр плүнгъэхэр ары — нэпльэгъу шабэм, гүшүэ фабэм мэхъанэшо я, сабыим а зэкэ пкырыхъанымкээ зишүагъэ къаклорэр локлэ-шыкээ дахэхэр, гъэшэгъоноигъэу ахэм ахэлтээр ары. Сабыим зэкэ ышэмэ шоигъу, джары аш ренэу унаэ тетэу къешэкъыгъэ пстэур филотыкын зыкыфаер. Хэти тэшэ күшэхэлэх къэлэцыкъум орэд къызэрэфалорэр, ежыри аш къэдэлжыкын зээрэхэлэхэр; гъэшлобзэ мүхүжыр зэрэтигъуащэрэр — а зэкэми аш зэрэхагъахэр, игъорыгъоу къызэрэдэжырэр.

«Чыр цынээз къауфэ» зэрэлжээ хэлэх щыл, ежь къэлэцыкъум гъэсэкэе шапхъэхэри алэрэр мафэхэм къащегъэжыгъэу хальханым нахынжхээр пыльх, дахэр — лаэр, дэгъур — дэир цыкълоу-цикълоу гурагаю. Ау постэуми ашпшэр хэтрэ сабыий ежь инидэлтэфыбээзэхэй удэгүшүэхэй, аш имэкъэзэхэлтыкэе ебгъэшэнэр ары. Аш хотэу шэнгээпсүкэхэри хэбгощэнхэр, шэн-хабзэхэри ебгъэшэнхэр ишыкълахъэр. Мафэ къэс зы лъэныкъоэ зы шенышу хаплхъэми, къышхъапэжыщ. Плүнгъэ юфыр зэпыи имээу лъыкъотэн фае, джащигъум къэлэцыкъур цыфы зэрэхуудажэхэм щеч хэлэп.

МАМЫРЫКЬЮ Нуриет.

Къоджэдэсхэр фэрэзэх

Цыфыгъэ пхэллынм мэхъанэшхо и, ау непэ ар зэкэми афэлэгъырэр. Псэйтыку цыф дэгъубэ кыдэкъыгъэш, аш тырэгушо. Ахэм зэу ашыщ зигугуу къэтшыимэ тшоигъо Бастэ Хыисэ.

Мэкъумэш унагьо ар къихъагъэр, къуаджэм щаплугъ, аш дэт еджаплэм щеджагь. Аш фэдэу кызызэрикыу къэтэджыгъэу щылэхэ шэдэгээхээ дэгъу зиэх хүхэрэх зыщаплугъу, зыхэгъыгъи зыщыгъупшэжъэу къахэхэлжэхээр маклэп. Хыисэ ахэм афэдэп. Ичилэгүпшисэ ынааэ кынет, илэпилэгъу кыыфэхуу. Гүшүэлээм пае, къэхэлъэхъэу дэтэир чырбайш дахэхээ къарагдээшхыгъагь, бгъагьэ даригъэшхыгъагь, къэхэлъякэми гүчч чэу дэгъу луаригъээ-ууцагь, унэ цыкъу дигъэуцагь. Ахэр къуаджэмкээ илэпилэгъушо.

Чылэр кыгъэхэлжэраклэу къоджэ гузэгум ит спорткомплексынхори Хыисэ аригъэшыгъ, ишыкълахъэр чигъэуцагь. Үшнэхахыж Аскэрэу ѿмызгынхэймийн цылэгээхэй, тренеруу тоф шылдагь. Ари цыф халэлтигъ, даригъэшхыгъагь, къэхэлъякэми гүчч чэу дэгъу луаригъээ-ууцагь, унэ цыкъу дигъэуцагь. Ахэр къуаджэмкээ илэпилэгъушо.

Хыисэ ыныгъуухэр игъу-сэхэу апэу къэсэхэдэхээр ашыщ. Хъаблэу зыщаплугъээм тес унагьохэм ашыщ гумэкъыгъи илээмэ, илах ахимылхъэу, илэпилэгъу афэмийхуу хуурэп, ишыкълахъэм, бывымэу аукынтыри къарагдээштээ. Быслымэн мэфэлхэм гъунэгъухэм ямызакъо, нэжъ-лууцагъу, сымаджэу къуаджэм дэсхэм зэкэмилах афешы, ахьщэ илэпилэгъу ареты.

Тичилэх къоджэхуухъагъэу мыльку зиэх хүгъэр бэклай, ау къызыхуухъагъэу ишүүгъээ ригъэхынэу, заригъэшхээпнэу ахэм ахэтэир бэл. Ари Бастэ Хыисэ цылэхэдгээштээ илээгээштээ тшоигъо тигуу филтэр кызыкъэлтхыгъэр. Тызэрэштээмыгъупшэрээм пае зэрэчилэу «тхъаугээпсэу» илээ.

Псэйтыку цыпсэухэрэр.

Къоджэ щылакIэр

ИшIушIагъэкIэ агъэльапIэ

Адэсих тиадыгэ къуаджэхэм щытхур зифэшьошэ цыиф шагъохэр, ахэм ягугуу шукэ амышэу бэрэ къыхэкырэп. Ахэр юфшэнным ыпсыхъагъэхэу, лэжьэкло къизэрклохэм щысэтехыпэ афэхьух.

Пчыхалыккуауме яефэндэу Шхъапльэкъо Казбек аш фэдэ цыиф лэжьэкло къизэрклохэм ашыщ. Мэккумэшыши юнэхэш хоу къуаджэм дэсхэм ашыщ ар къиххуягъ. Янэрэ ятэрэ апэ колхозым хэхъагъэхэм ашыщыгъэх, аш щылажъагъэх.

Пчыхалыкко гурит еджаплэр Казбек къызыухым, Новошахтинскэ дэт техникумым щеджэнэу 1957-рэ ильэсим чэхъагъ. Ар дэгүу дэдэкло къиухи, шахтэм мастерэу юфшишэу ригъэхъагъ. Юфшэнэу зытхъагъэр псынкэгъуагъэп, ау кэлэ ныбжыкIэр аш къыгъэштагъэп. Июфшэнхэм щысэтырахэу, апэ итэу ильэсиишэ шахтэм щылажъагъ. Дээ кулыкъум ильэси 3,5-рэ иштиху аригъалоу къыххетыгъ. Ар къиухи къызэклохым, икъоджэ гупсэ дэт колхозэу «Путь Ильичам» 1963-рэ ильэсим хэхъагъ. Анах юфшэнэбэ зэшлозыхырэ тракторым юф ришэу ригъэхъагъ. Тракторист пэрытмэ ахэтэй ильэсихим ехъурэ колхоз щылажъагъ. А лъехъаным колхозым къыщагъахъаштагъэр мэклагъэ. Аш къыхэклэ Казбек

исэнхьат зэблихун фау хувь. 1968-рэ ильэсим Красно-дар дэт мэккумэш институтын проректорым снабжениемкэ игуадзэу юхъэ. Аши ильэсихэ щылажъагъэу икъуджэ къегэзжэхы. Туцожь районым мэккумэш техникэмкэ исклад ипашэу юфшэнэр лэгъэклатэ, аш ыж Адыгэксалэ дэтыгъэ прораб участкэм ипашэ игуадзэу мэлажэ. Ыныбжыкло къытефи зигъэпсэфийнэу 1998-рэ ильэсим пенсиим klyagъэ, ау къыгъешла-гъем юф зытхъагъэр унэм изэгъагъэп. Икъуджэ юфшэнэу щызэрхъэхэрэм ишъыпкъеу ахлажэ. Къоджэдэсхэм ягумэклиежими игумэкли, сид фэдэ юфшэнни илахьышу химышыхъеу къыхэклээрэп.

2002-рэ ильэсим къоджэдэсхэм зэлукэшхо чылэм щашыгъ. Ахэр зыфызэрэугоигъэхэр юфшхуагъ. Къуджэм иефэнд идунаи ыхъожьыгъ. Аш игъусэгъэ клаалэр изакьюо къенагъ. Клаалэу къуджэм икъин зизакьюо зэзыхан фау хувь. Шхъапльэкъо Казбек гүсэ фашынэу зэлукэш щырахъухъагъ, къоджэдэсхэм зэдьрагьаштэу Казбек

бек ефэнд IэнатIэр рапэсигъ. — А мафэм нахь къин слэгъоу къэзгэшагъэм къыхэклэгъэп, — elo Казбек. — Сид слон, чылэр къысцыгугын сцэ къыралагъ. Сикъуджэ паемэ, сывыфэамалыр сшэн. Етгани тэлкү сикъеэштаг «зыгорэкэ сфермыгъэцаклэ» сли. Ар сугу къызэрхъагъэри къоджэдэсхэм къыздашагъ. Сид слони, «Юфышхуу спшэе къыралхъагъэр амалуу сиэмкэ згъэцэклэн, сфермышэми цыфхэм къальгъуу» сли, сывфежъагъ. Мы юфшхом ишэшохынкэ улчлажъэгъуу, ишэшохынкэ улчлажъэгъуу, сидигъуу сиэр Гъущ Гъучыгыс ары. Аш Къураныр ешэ, къеджэн ельээкы.

Шхъапльэкъо Казбек къин зилэу къеулэрэр бэ. Къоджабэмэ ефэнд ямыиэу къахыгъ. Ахэм якин Казбекрэ Гъучыгысэрэ афызэшуахыгъ. Ау хэти «сикъэклэштэп» ариуагъэп. Къинир зэклэмэ зэдьрякъин, зэдэлжэхээ ар зэшухахы. Тыдээр хъэдагъэ уктуагъэми, Казбекрэ Гъучыгысэрэ зэгъусэхэу ашыплэгъуу. Нэбгыритум пасалэу къагъахъэрэп фэдэминкэ Алхым афегъэбагъу.

Туцожь районым ит къоджабэмэ адэсхэр мыхэм лъэшэу афэрэзэх.

Хъодэ Шамсудин, юфшэнным иветеран, ильэс 92-рэм ит: Шхъапльэкъо Казбекрэ Гъущ Гъучыгысэрэ афэдэ ефэнд гъотыгъуае. Ахэм зэшуахырэм фэдиз бэмэ пфашиштэп. Къин зилэм бырсыр къыпымыкэу икъин зэшуахы. Псалэу агъахъэрэ бэ.

Апыш Мыхъутар, юфшэнным иветеран, ильэс 91-рэм ит: Казбекрэ Гъучыгысэрэ ямынэсигъэ щытхуу щылэп. Ахэм ягукилэу, язэхашэ уасэ фэшыгъуай. Аш пелэн мылькуи дунаим тетэл.

Лыхэсэ Долэтчэрий, юфшэнным иветеран, ильэс 91-рэм ит: Уикъин пфызэшохырэм, ар къыбдээзогыщирэм, къыппэзыгъэпсынкээрэм пэвшын дунэе нэхынэм тетэл. Казбекрэ Гъучыгысэрэ афэдэш щылэп. Бэлэгээ Гъучыгысэрэ илээгээгээ юфым къещакло фэхъутэхэр гъот зилэ клаалхэу Лыхэстыкъо Адамрэ Шхъэпцэхъыкъо Шэрмэтрэ. Къуджэм дэсхэм агу къадеэу «тхъаегъэпсэу» ахэм арапо.

Цыфхэм шу афэшышэрэм сидигъуи шу фыщыль. **Хъодэ Сэфэр**.

Культурэ Юфыгъохэр

Федеральнэ программэм иштхагъэкэ тызкэхъопсыщтыгъэр щылэнгъэм къыххэхъэ.

Дэгъюу зэтгэрагъэлэхъагъ

Селоу Красногвардейскэм культурэм и Унэу дэтым щагъеуцуу аужырэ технологиякэхэм къыздахъыгъэ юмсымаклэу «форматэу ЗД» зыфилорэр. Художественнэ фильмэхэр нахь дэгьюу къагъэлэгъон амал аш къети. Аш сомэ миллиони 5 пэлхъагъ.

Блэкигытэ тхъаумафэм специалистхэм ар агъэуцуу, къэнэфырэ экраныр, цифровой проекторэр метри 7,5x3,5 зинагъэр ыкыл акустическэ системэр хэтих. Специалистмэ къызэрэдгурагъэуагъэмкэ, мы псеуальэр джырэ уахтэм дештэ, къэлэшхохэм ашагъэфедэ.

— Мышкэл къагъэлэгъорэ фильмэхэм урялтынэу нэгъунджехэр къащэфыгъэх. Епльыпэ залым чэтигъэхээхэй шъабэхэр эзблахъуу, автоматализированнэ билет щаплэ, онлайн-кассэ агъэуцуу, къэзигъэнэфыщт регуляторирагъэуцощт, — къытиуагъагъ район киносетим ипашэу М. Гринь.

Мы уахтэм аужырэ юфшэнхэр maklo. Оборудованиякэм пылышт юфышэхэр агасэх, рагъаджэх, фильмэхэр къязытыхтэм зэзэгтынгъэ адашы. Кинозалым икъызэхъын шэклогуу мазэм тирагъэлэхъагъ. Апэрэ къэгъэлэгъонхэм ялтыгъэх районым ипашэу А. Османовыр, культурэм юфышэхэр.

ПЧЫКЪЭНЭ МАЙ.

Улап.

Тхъамафэ

Пшыс

Тхъамафэр мэфибл мэхъу. Мафэхэм ацлэхэри, япIальи, зэлэлтийкIуакIу ялэри гъэнэфгъахэу щит. Ау зы тхъамафэ горэм ахэр лъэш дэдэу зэнэхъуухэу фежъагъэх. Мэфиблым ахах щахъаэр язэрэмыгъашэу бырсырышко къаатыгъ.

— Сэры щахъаэр! Сэ мэфиблым апэ сит! Сэ сцээр «блыпэ», тхъамафэм сириублап!! — блыпэм ыбгъэ къыригъэшпэшыгъ.

— Ятлонэрэ мафэр сэры, — ыуагъ гъубджым. — Блыпэм ужым сыйхъехъе.

— Бэрэсэжье мафэм ягхэлхэр цыфхэм рагъажэх, къадэхъунэу мэгүгъэх, — бэрэсэжэхэй ынэгүү ыэ щифагъ.

— Тхъамафэм ыгүэзур сэры. Сэ сымэфэку! — къэкуагъ мэфэкур.

— Сэ сымэфэ къызэрэйкэл. Сымэфэшко маф, — бэрэсэжхоми ыпэ дигъэзягъ. Бырсырышко къаатыгъ. Мафэхэр зэхэклоклагъэх: апэрэри, ятлонэрэри язэрэгъэшэхъирэп. Неуцырэ мафэри ашыгъупшэжыгъ.

Шэмбэтымрэ тхъамафэмрэ загъэлэгъэхъэу къаатыгъ.

— Тэ тыхэмитмэ мэфиблыр икъущта? Юф зышээрэмэ загъэпсэфынам пае тэры агъэфедэрэ!

Тхъамафэр якуо макъэ ыгъэпшыгъ. Мафэхэм закъыфигъази къариуагъ.

— Шүсамбыр! Зэ шууцада! Блыпэм зэнэхъокуу едгэжъэшт. Шуухэлажь, зыкъышы-

жъугъэлъагъу! Сэ сыйхъулыгъпэшт, юфыр зытэш щы ы къэрэ зэфэхъысыжым къыгъэлэгъэшт.

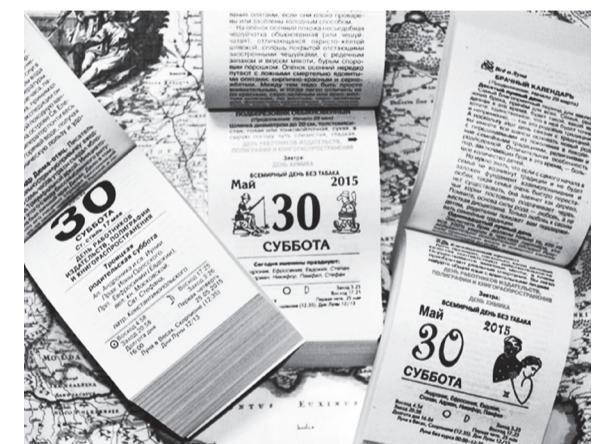
Блыпэм зэклэ юфшаплэхэм пчэдэйжыым сыйхъатыр бгүум щегъэжъагъэу пчыхъэм сыйхъатыр хым, блым нэс юф зашэм, джыри ашлэнэй къафэнагъэр мымаклэу юфшакло зэбгырыкыжыгъэх.

Гъубджими, бэрэсэжьеими, мэфэкуми, бэрэсэжхоми ашлэн фэягъэр цыфхэм афэхъуыгъэп. Зыр заухыкэ, зичээзуу къэсигъэм фежъэхээ тхъамафэр икъигъ.

Мурадышуу, пшэрэльэу цыфхэм аштагъэхэр, тхъамафэр хэгъэхий, зы мазэки, зы ильээски уухынэу щытыгъэп. Шэмбэтымрэ тхъамафэмрэ гъэпсэфыгъо мафэхэти, цыфхэр юфышэе куагъэхэп, яунэгүюю агъэцэклагъэх, ябын-унагъохэм, ясабийхэм ашоитохэр афашигъагъ, загъэпсэфыгъ.

Тхъамафэм мафэхэр ыуѓоихи яупчыгъ:

— Хэт шууащищэу цыфхэм ямыщиагъэу, ялыуу къыхэхъэгъэр? Хэт шууащищэу, мафэхэм ахэмитми зыми щыклагъэ фэмыхъунэу къызышошыгъэр?

Мафэхэр егупшигъэх, агу хъаулыгъэхэу, цыфхэм ашлэн амьшэу, щысыгъэхэу агу къэсигъэхъэп.

— Лие тхэтигъэп, — зэдэрэгъаштэу къаатыгъ. — Цыфхэм зэфэдэу тирияшыкэгъэ.

— Джы шууцада! — ыуагъ Тхъамафэм. — ЗэклэлтийкIуакIу шууцада зэшшумыгъакьюу, шуузэмынэхъокуу, хабзэм тетээ шууцада: апэрэри — **блыпэ**, ятлонэрэр — **гъубдж**, ящэнэрэр — **бэрэсэжъий**, яплэнэрэр — **мэфэку**, ятфенэрэр — **бэрэсэжш**, яхэнэрэр — **шэмбэт**, яблэнэрэр — **тхъамаф**. Мэфибл зытэшэе икэрыкIуу къежъугъэхъэшт. Шуузэмынэхъокуу, бырсыр къэшумыгъэт. Тхъамафэм ипалье икъуным пае зэклэ мафэхэр зэфэдэу ишыклагъэх. Аш мэхъаншхо ил.

МАТЫЖЬ АМИНЭТ.

Банлод Суперлигээр

Ипсынэкіч гум икъэбзагъ

Урысыем исурэтышхэм я Союз хэтэу Абрэдж Гошэфыжь иофшагъэхэм якъэгъэльэгъон фэгъэхыгъэ зэхахьэу тыгъуасэ Мыекъуапэ щыкъуагъэм нэбгырабэ хэлэжьагъ.

хүугъ. Щыэнгъэм къыхихырэр къэктшт уахътэм репхы. Бырсыр Абулахъ анахъеяналаэ зытыридзагъэр лъэхъаным къыпкъырыкъизэ Г. Абрэджыр искуствам куох эсплъэн, уигъэгъозэн зэрилъекъырар ары.

— Абрэдж Гошэфыжь юф дэвшенныр зэрээшэхъир сурэтышхэм, къэлэгъаджэхэм къыхахъэшьыгъ. «Бзыльфыгъэ юш, гукъегъу хэль» къалуагъ.

Адыгэ Республиком культурэмкэ и Министерствэ, республикэм исурэт къэгъэльэгъуапэ, Адыгейм

исурэтышхэм я Союз зэгъусэхэу Абрэдж Гошэфыжь ехъилгъэу къыдагъэкыгъэ тхытлыим иапэрэ нэкъубгъохэм музеим иофшишэу Хъокло Ларисэ къащихъирэм къэгъэльэгъоным епплыкъэу фырилэр къышеуатэ.

Бгъэфедэн пльэкъирэ искуствам Г. Абрэджым иэпэлэсэнныгъэ къыцызэуихъигъ. Пшашъэмрэ гэхэх къэгъагъыимрэ язэпхынгъэхъэр гум къегущыкъых. Шыкъинэр зыгъэжынчырэхъульфыгъэм исурэт гобеленым къышефельягъо.

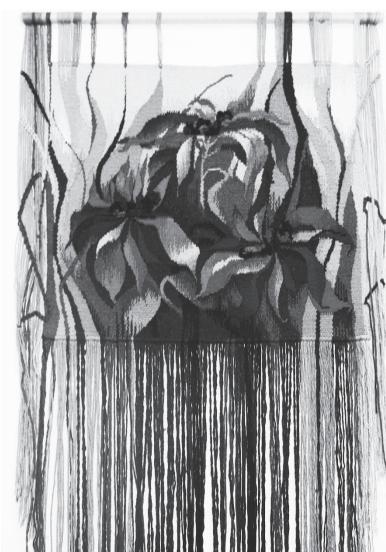
Щыэнгъэр зэрэлтыкълатэрэм ехъилгъэ сурэхэр зы гупшисэм къышежъях. Клалэмрэ пшашъэмрэ зэлукъагъэх, пшашъэр шым къытиригъэтихъагъэу клалэм къещэ, сабый къафэхъигъ, джэнкъо машлом ифэбагъэ гуашэр егъэгушхо, кушэр ыгъэхъиээ орэдьир сабыим къифено,

хульфыгъэр къэлэцыкъум дэгүүши... Линогравюрэ шыкъэр ыгъэфедээ сурэтышым аш фэдэ гупшисэхъэр зыхэль иофшишэхъэр къегъэльягъо.

Абрэдж Гошэфыжь Афысыпэ къышыхъугъ, ичыпэгъухэм ацэкъэ журналистэу Тыркоо Русльян зэхахьэм къыцыгущылагъ, шоушилэр къыдэхъунэу сурэтыш цэргийн фулагъ.

Зэхахьэм къэкъуагъэхэм Абрэдж Гошэфыжь «тхашууэгъэсэу» къариложыгъ.

Зэльашэрэ сурэтыш-модельэрэ Стлашту Юрэ, сурэтыш цэргийнхуэ Къуанэ Аслын, Гъогуунэхъо Мухъярбый, нэмыхъэм къызэрэтауагъэу, Абрэдж Гошэфыжь искуствам лъагъоу щыпхыришгъэмкэ иофшишэхъэм къащы, ишүшлэгъэ пынэхъиэч къаргъом фэдгъадээз гур зэхуягъэу сурэхэм тяплы.

Адыгэ Республиком исурэтышхэм я Союз итхаматэу Хъуажъ Рэмэзан зэлукъегъур пэублэ гүүшилэхъ къызээуихъигъ.

— Лъэпкъым итарихъ, шэнхабзэхъэр дэгъоу зэришэхъэрэм иштуагъэхъ иэпэлэсэнгъэ Абрэдж Гошэфыжь зэрэхигъахъорэм къытгышыагъэх. Адыгэ Республиком искустввэхъэмкэ икъэлэцыкъу еджапэ ипащэу Андээрэхъо Марзыет, сурэтышхэу Борис Воронкинэр, Бырсыр Абулахъ, нэмыхъэмхъэри.

Зэльашэрэ сурэтышхэу, искуствоведэу Лэупекъ Нурбый изэгъэшэнхъэр гъэшэгъонэу ыгъэпсигъэх. Аш зэрилъитэрэмкэ, бгъэфедэн пльэкъирэ искустввэхъэм Г. Абрэджыр цэрийо ёш-

Футбол

«Спартак» пащэм лъэхъу

Урысыем футболымкэ изэнэхъокуу хэлажьэхъэрэ командэхэу ашьэрэ купым хэтхэм я 12-рэ ешэгъухъэр яагъэх. Зэлукъегъухъэм якъэуххъэр зэтэгъапшэх.

Ешэгъухъэр

«Урал» — «Уфа» — 1:1,
«Арсенал» — «Оренбург» — 2:2, «Ростов» — «Анжи» — 1:0, «Енисей» — «Локомотив» — 0:3, «Ахмат» — «Динамо» — 0:0, ЦСКА — «Краснодар» — 1:2, «Крылья Советов» — «Зенит» — 0:1, «Рубин» — «Спартак» — 1:1.

«Зенит» я 9-рэ теклонигъэр къыдихыгъ, апэрэ чыпэлэх фэбанэ. «Краснодар» Москва щешли, ЦСКА-м теклонагъ. Ари ёкы

Кларсен къэлапчъэм югуаор да-дзагъ. «Спартак» тренер шхъялэ илэгоп. Аужырэ мафэхэм В. Карпиним, О. Кононовым ацэхэр къырахъами, зэлжашэрэ командаэм пащэ фашыщтыр къэшэгъяа. «Спартак» итренерхэр бэрэ зэрээблахъухъэрэм уигъэгумэхъиэ щыт. «Краснодар» медальхэм афэбанэ. Тренер шхъялэу М. Мусаевим къызэрэтиуагъэу, ешэгъу пэпчъ теклонигъэр къышидихынэм командэр ишыпкъээ пиль.

«Енисей» иофхэр дэгъухъ, ашьэрэ купым къызэрэхэнэжьыщ шыкъэр къыгъотыщти тшээрэп.

Чыпэхъэр

1. «Зенит» — 28
2. «Краснодар» — 22
3. «Локомотив» — 21
4. «Ростов» — 21
5. ЦСКА — 19
6. «Спартак» — 19
7. «Рубин» — 19
8. «Оренбург» — 16
9. «Ахмат» — 16
10. «Арсенал» — 14
11. «Динамо» — 14
12. «Урал» — 13
13. «Крылья Советов» — 11
14. «Уфа» — 11

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЪ Нурбый.

15. «Анжи» — 10
16. «Енисей» — 6.

Я 13-рэ зэлукъегъухъэр

- 03.11
«Локомотив» — «Арсенал»
«Динамо» — ЦСКА
- 04.11
«Зенит» — «Ахмат»
«Краснодар» — «Ростов»
«Спартак» — «Урал»
- 05.11
«Оренбург» — «Рубин»
«Уфа» — «Крылья Советов»
«Анжи» — «Енисей».

Зэхэзыщагъэр
ыкы къыдэзы-
гъэкъырэр:

Адыгэ Республиком лъэпкъ Иофхэмкэ, Икъыб къэралхэм ацы-
псэурэ тильэпкъэ-
гъухъэм адьярээ зэхы-
ныгъэхэмкэ ёкы
къэбар жууцэм
иамалхэмкэ и Комитет
Адрессыр:
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциөн зыдэ-
шийэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхъэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакциөн авторхэм
къайхырэр А4-къэ
заджэхэрэ тхъапхэу
зипчъагъэкъэ 5-м
емыхъухъэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлжээ, шрифтэр
12-м нахъ цыкъунэу
щытэп. Мы шалхъ-
хэм адимыштэрэ
тхъагъэхъэр редакциөн
зэхъагъэхъэр.

E-mail: adygoe@mail.ru

Зышаушихъятыгъэр:
Урысые Федерациөн
хэутийн Иофхэмкэ, тел-
радиокъэтын-
хэмкэ ёкы зэлъы-
гъэсэхъамалхэмкэ
и Министерствэ
и Темир-Кавказ
чыпэгъэоры-
шапл, зэраушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ГУ23-00916

Зышаутийн
ООО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Зэкъэмкэ
пчъагъэр
3801
Индексхэр
52161
52162
Зак. 2688

Хэутийн узчи-
къэтхэнэу щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зышаутийн
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхъялээр
Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъялээм
игудадэр
Мэшлээкъо
С. А.

Пшъэдэхъыжъ
зыхъырэ секретарыр
Жакъэмыхъо
А. З.